

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

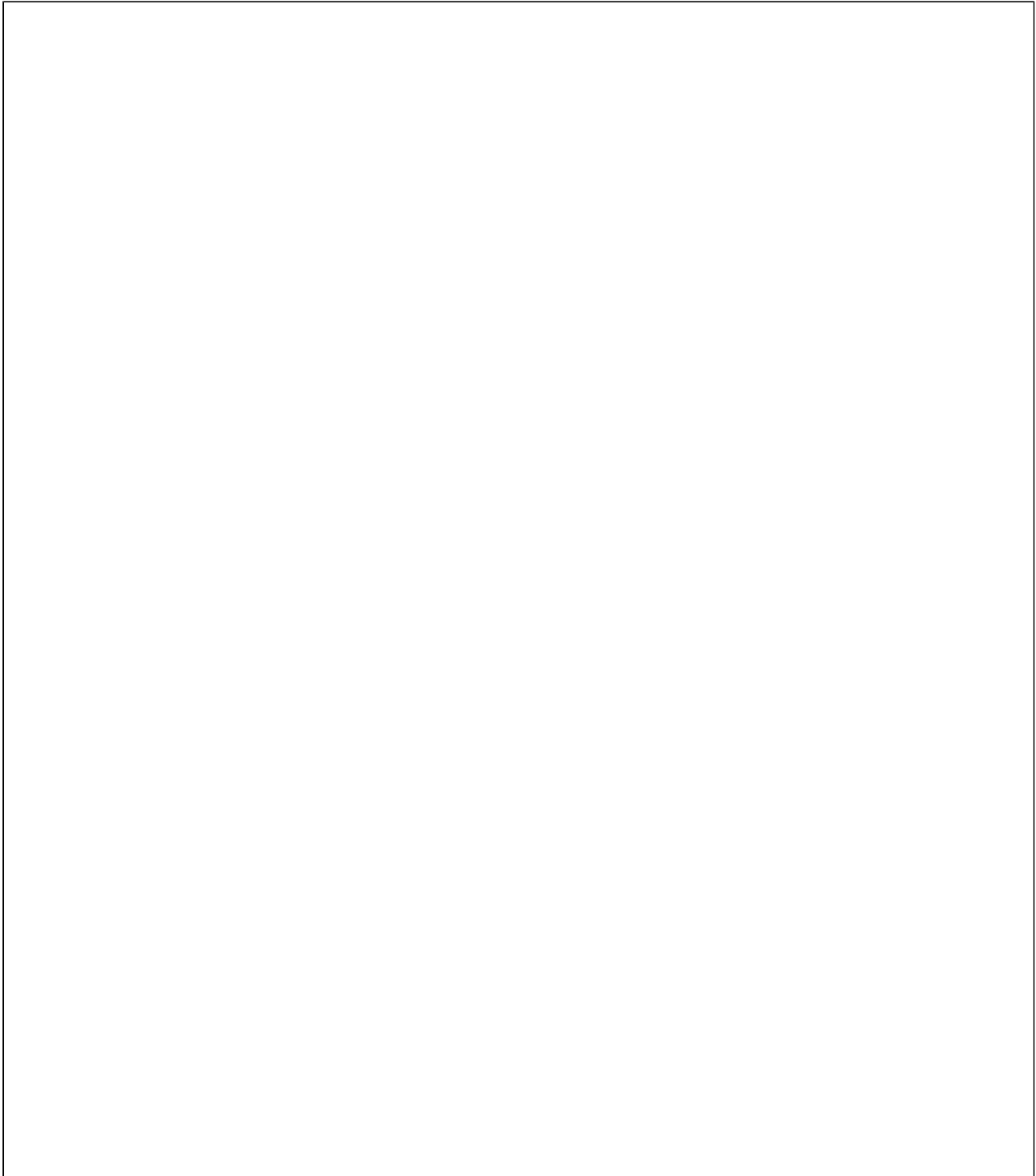
<https://kielce.ipn.gov.pl/kielce/aktualnosci/244034,Na-Wykusie-wciaz-zyje-pamiec-o-bohaterach.html>
22.06.2026, 08:02

Na Wykusie wciąż żyje pamięć o bohaterach

Zakończyły się uroczystości wykusowe. Jak co roku trwały trzy dni, najbliższe dacie 16 czerwca, czyli dnia śmierci Jana Piwnika „Ponurego”, dowódcy Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury”. W tym roku miały szczególny wymiar, bo mija dokładnie 50 lat od śmierci Eugeniusza Kaszyńskiego „Nurta”, który przejął po nim dowództwo nad oddziałami. W wydarzeniach uczestniczył dr Robert Piwko, naczelnik Delegatury IPN w Kielcach.

14.06.2026

[Eugeniusz Kaszyński ps. Nurt](#) [Jan Piwnik ps. Ponury](#)

[Nastę](#)
[pny](#)
[Powr](#)
[ót](#)

Sobotnie uroczystości na polanie Wykus otworzyła msza święta, której przewodniczył ordynariusz Diecezji Radomskiej, ks. bp Marek Solarczyk.

W drugiej części uroczystości nastąpiło wręczenie odznaczeń i wyróżnień. Honorową Policijną Odznakę za Zasługi imienia „Ponurego”, którą do tej pory mogło się pochwalić tylko 49 osób, zostali wyróżnieni: asp. szt. Michał Lewicki, podkom. Edyta Pasieka, podkom. Krzysztof Pasieka, asp. Przemysław Kapusta, st. post. Łukasz Schöna, st. post. Patryk Niedziółka.

Odznaka „Ponurego” przyznawana jest funkcjonariuszom policji honorowo. Każdy z odznaczonych wykazał się nieprzeciętną odwagą, brał czynny udział w ratowaniu ludzkiego życia lub działał ze szczególnym poświęceniem, stojąc w obronie prawa, życia i mienia.

Z kolei medal „Pro Bono Poloniae” trafił do Zbigniewa Pastuszki, a medal „Pro Patria” otrzymali: insp. Jacek Cholewa, ppłk Tomasz Kot, Jacek Ryś, Mariusz Sołtykiewicz i Tomasz Szczepańczyk.

Do zgromadzonych na Wykusie list skierował prezydenta RP Karol Nawrocki, który objął wydarzenie patronatem honorowym. Słowa głowy państwa odczytał Andrzej Anusz - członek Rady do spraw Kombatantów, osób Represjonowanych i Działaczy Opozycji Antykomunistycznej.

- (...)Tutaj, gdzie przeszło 80 lat temu obozowali żołnierze dowodzeni przez Jana Piwnika „Ponurego” i Eugeniusza Kaszyńskiego „Nurta”, dziś najczęściej słyhać tylko ciszę. Kapliczka z wizerunkiem Matki Boskiej oraz umieszczonymi obok imionami żołnierzy, przypomina o ofierze, którą złożyli oni na ołtarzu Rzeczypospolitej, abyśmy mogli cieszyć się wolnością odzyskaną dzięki ich poświęceniu. Generacja akowska w godzinie najtrudniejszej próby dowiodła swojej wierności i oddania państwu polskiemu. Nasi przodkowie, często ludzie bardzo młodzi, powodowani miłością Ojczyzny, podejmowali ogromne ryzyko, działając w konspiracyjnych strukturach Polskiego Państwa Podziemnego i uczestnicząc w tajnym nauczaniu. Łączę się z Państwem, składając im należyty hołd (...) - napisał prezydent Karol Nawrocki.

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Ostatnim dniem uroczystości była niedziela, 14 czerwca. W opactwie cystersów w Wąchocku odbyła się msza święta w intencji płk. Jana Piwnika i Jego Żołnierzy. Po nabożeństwie zaplanowano defiladę pod pomnikiem płk. „Ponurego”.

O historii Jana Piwnika „Ponurego” i Eugeniusza Kaszyńskiego „Nurta” opowiadały też dwie wystawy, przygotowane przez historyków w Instytucie Pamięci Narodowej.

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Uroczystości na Wykusie. Fot. IPN Kielce

Poznaj historię bohaterów z polany Wykus:

- [Jan Piwnik „Ponury” - wystawa](#)
- [Film „Pogrzeb Jana Piwnika”](#)
- [Eugeniusz Gedymin Kaszyński „Zygmunt”](#)
- [Wykus i okolice - to nie tylko historia partyzantów mjr. „Ponurego”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kielce

II wojna światowa

Uroczystości